

В Ы Е Т Н А М И Н Г О Р Н Я К Ü Д

Эндр вьетнам улс Вьетнамин Демократическ Республик Бүрдснй туургсн өдн тэмдэглхн. Олн-амтн йосн гартан бйр-джэх 13 джилн эргэд, республикин күч-көлсчнр социализм тосхлэгнд ик диилвр бйрцхэй, Вьетнамин Демократическ Республикин кбдлмшч классин нүр отряд болгч—Камфин горнякүдин гүэжрлтэй кбдлмшч туск корреспондент дора барлджанавдн.

☆☆☆

Ик гидг хэр аагь, терүн дотр гүүнд, кердгүд деер кесг зун күн кбдлджанэ, уутхн рельсар нүүрстэ вагонеткс амтн түлксн йовна. Вьетнамд нернь туурсн нүүрстэ Камфа гидг разрез тиим дүрстэ. Кесг джилдэн энүнд амтс уулиг хагьлад, хамхлад, чавчур күрзин доньгар газрин дееркиннь малтдж арэд, нүүрсинь илдкдг билэ. Нүүрсинь гаргьдж авсн газрт тегэд эн ик аагь болдж үлдсн.

Ори-нутгиг сулдхдж, олн амтнэ йосн токтхас урд Вьетнамд французмуд эзнъкт-джасмн. Нүүрсн гардг Камфа гидг разрез баях Хон-гай гидг копей бас теднэ эзнъктлгьнд баясмн. Шахтермүд омкрсн гермүдт, олн-түрү, көгджрэд үрсн тутргьар теджал кедж баяцхасмн. Хуучн мешковин-ар хувц кедж өмсдг билэ. Француз толгьачнр зэрмдэн киносеанс кедмн. Горняк французск фильмиг халэхэр седв-эс-седв билетин мөн-гинь дарук джалваснь татад авчкдг баясмн.

Шахтермүд даньгин үклин үүдн деер баядг билэ. Францин техникүд урдаснь келлго, хагьллгь кев чигн, уул нурв чигн, ашнь даньгин негхн болдмн — горнякч поселкд нег, эс гидж нам нег зергар кесг гер бүл асрдг улсасн хагь-цсн баядмн. Францин колонизатормуд эзнъктдясн джил-мүдт энүнд кедү күн үкснэ тоог амтн медхш. Терүнэ туск заныглгьн барлгдго билэ, колониальн мухлалгь-на джилмүдт кедү күн гарутс-на тускиг хаядг олдж болм дүнэгэ архивиг, урднь эзнъ-ктдясн французмуд бийлэрн авад йовдж одцхасмн.

Францин колонизатормуд цаг мөнъкинд вьетнам улсар дбөгөн кегьад, тедниг күтц чинр уга, хойрдгч сортин улс гидж тоолдг баясмн. Нам дав-шурин бийнь хойр зүсн болдг баясмн: невчк деерарнь фран-цузмуд гардг, наадк муугья-рнь вьетнам улс гардг баяс-мн. Нег дакдж Фан Ван Ви, сэн давшурнь сул баясиг үзкэд, терүгар давшад ббдэн гархар седв. Тер төл-дэн эн дже-гитлэн гөвдүлв.

Аш сүүлднь, французмуд Камфас арлх өдр ирв. Же-невск зовшал кеснэ хббн, Хон-гайск нүүрснэ копейсин эзнъ вьетнам улс болв. Вьетнамин күч-көлсчнрин парть — гор-някүдин өмн ахр болзгин дунд производствиг хэрү бүр-дэгьад, нүүрс гаргьлгьиг

икдүлх төр тавб. Эн амр төр биш билэ, Арлхиннь өмн фран-цузмуд машиниг болн меха-низмиг кбдлг аргьинь тас-лад хамхлчкесн. Тедн эврән-нь агентсэн бас үлдсэн, тер агентснь худл хов тарха-гьад, автомашидин моторт элс кегьад, экскаватормудиг хамхлад, нурлгь кегьад баяц-хав.

Минь өцкдүр күртл Олн-амтнэ цергин командирмүд йовсн, нүүрснэ копейин гар-дврт шин орсн улс күчр гидг күнд баядлг кбдлх зөвтэ болв. Тиигчкэд тегэд тедн тех-никиг муугьар меддг, эс гидж нам төрүц меддго баясмн. Вьетнам улс дунд инженер, техник улс йир цбн билэ. Колонизатормуд эзнъктдясн цагт өссн кадрмудин зармснь шин йосна өмнэс сөрлцэд, эдл-ахун үүлдвирг партийн шүүдж халалгьнд орулшго-гьар седад баяцхав.

Кбдлмшч эгл олар түшг авад, партийн организац, про-изводств бүрдэлгьнэ төрт хар-шлджасн хорлтта, хоцрсн халэциг ишкд-ишкдлар хам-хлдж хайад йовб. Партийн ор-ганизацин седварр произ-водствд орулгч шин эклц болвас йир күчр зовлнэгта кевар дасмдж авдг билэ. Хуучрсн, цагнь давсн тоотас атхкад тавшгогьар седсн ул-сла кесг дакдж ноолда кех зөвтэ болдж гарв.

Камфин шахтермүд урдкасн ик деерар кбдлджав. Нүүрс гаргьлгьн сар ирвас бсэд йовб. Болв түлэн улм-улм икэр керглгдэд баяв. Олн-амтнэ правительств, нүүрс гаргьдган өсктн гидж Хон-гайин горнякүдиг дуудв.

Правительствин даалгьв-рар техникүд болн партийн, профсоюзн организацс күүнд-вр кедхав. Тер совещань деер техникүд — даалгьвр чидлэс даву, авч болшго гидж герч-лцхав.

— Эн даалгьвирг зугл бур-хна йевалар донь кедж кү-цэдг болхмн. Бидн танагьар болсвдн, зураг авсвдн, зуг нерни төлэ авчанавдн: йил-гьл уга, зураг күцэдг бол-шго, — гидж техникүдин негнь келв.

Партийн организац хооран цухршгогьар шийдв. Агитато-рмудар болн профсоюзн акти-вистнрар дамджулад партин болн правительствин даалгьвр цуг кбдлмшчнрт күргдг медү-лгдв. Коллективд кбдлшм бүр-дэлгьнэ туск, техник саянар олзллгьна туск төр саянар илдн күүндгдсн дееран, бас «күч-көлсн шин болн хуучн обществд», «тосхлтд кбдлмшч классин нилчнь», нань чигн төрмүдин тускар күүндвр кег-дв. Цуг эн тоот эврәннь ашан өгв. Копейин эзнъ, эдн бийнь болджан шахтермүд медад ирцхав. Кбдлмшчнрин кесгнь хург деер босдж нигдг келц-хав:

—Кемрджан французмудин цагт бидн бдртэн 18-д вагонетк

нүүрс гаргьджасн болхла, ода 22-д вагонетк нүүрс гаргьдг болнавдн.

Дамшлтта мастермүдин гар-дврт техникс сургьмдж да-ссн багь наста кбдлмшчнр, ди-версантнр хамхлсн техникиг хэрү ясдж кецхав. Француз-мудла даяллдгьх цагт кбдлм-шчнр тарагьад авч одсн, партин дуудвирн хэрүд производ-ствд харшлт кеджэх улс бас сугьлад, тарагьад авч одсн детальмүдиг болн материалму-диг хэрү цугьлуулгьар проф-союз джиса бүрдэв. Машинин эвдркэ яслгьн саянар күнэг-ддж дуусгдв.

Кбдлмшин дбрлдэнд улм-олар нүүрсчнр орлцдг болад ирв. Нүүрснэ төлэ кегч ноолдаг партин члед толгьалв. 1957 джилн чилгчэр зу гар кбдлм-шчнр күч-көлснэ герой болв, 675 күн-йилгьэн сэн кбдлчнр нер зүүв. Парть болн прави-тельств тавсн-нүүрс гаргьлгь-на зура күнэгдх баятхэ, даву-лдж күцэдгдв.

Эн джилн хавр, Хон-гайин нүүрснэ копейд, ори-нутгин олн-амтнэ эдл-ахула адлар, бас эвдркэгьэн бүткклгьнэ цагнь төгсв. Социализм тос-хлгьн—ил күнэгдх төр болдж республикин күч-көлсчнрин өмн зогсв. Вьетнамин Демократическ Республикин прави-тельств, экономическ тосхлтин гурвн джилэ зура диглдж тем-дгьл. терүг күнэглгьн — соци-ализмин хаалгьд эркн чинртэ шин ишкдл кехд донь болх.

Республикин экономическ тос-хлтин зураг Хон-гайин горня-күд ик гидг өргмдгьтэгьар тос-цхав. Тедн кбдлмшин бүрдэм-джэн ясрулад, ори-нутгг улм ик нүүрс өгхэр шиидцхав. Амрлгьнд гарх наста болчкн көгшн кбдлмшчнр, хаджуд үлдхэр седдгьхш. Машинист Фам Ван Ви—65-та. Энүнэ үрдн цугьар ик, теднэ олсн мөнъгнь эдлвртнь дурндан күрхмн. Болв өвгн гертэн хара суудж чадхш, эн эврәннь сед-клэрн медрлэн багьчудт дас-джана.

— Хара баяхэс нанд ода чигн эрт. Социализмин хувин төлэ кбдлх седклтэв,—гидж эн келнэ.

Камфин горнякүд, Вьетна-мин күч-көлсчнрин партин гар-дврт, зөвар сэн диилвр күцц-хав. Тасрхан уга нүүрс гар-гьлгь бүрдэгьад тедн ик гидг керг күцэв. Болв эднэ өмн улм ик гүджрмдгьтэ төрмүд зог-сджана. Цуг Хон-гайин шах-термүдтэ хамдан, тедн соци-ализмин төлэ ноолда кедж йовх вьетнам улсин түрүнд йовцхана.

Л. ДЕЛЮСИН.